

REKENINGKUNDE: VRAESTEL II

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2 uur

100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende vertolkings mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

VRAAG 1 BEGROTINGS

1.1 *Voltooi die debiteure-invorderingskedge.*

Debiteure-invorderingskedge vir November 2017 tot Januarie 2018

	Krediet-verkope	November	Desember	Januarie
September	334 800	133 920		
Oktober	329 400	197 640	131 760	
November	345 600		207 360	138 240
Desember	397 440			238 464
		331 560	339 120	376 704

1.2 *In die lig daarvan dat Die Hardloopvoet in Januarie 'n daling in verkope kan hê, wat anders kan hulle doen om meer inkomste te verdien sodra hulle na die huis toe trek? Kom vorendag met twee idees.*

- Verhuur die swembad.
- Verhuur die tennisbane.
- Verhuur die ekstra vertrekke in die huis aan hardloopverwante mense, byvoorbeeld fisioterapeute, biokineticici.

1.3 *Bereken die winsgrens wat Die Hardloopvoet gebruik.*

$$\frac{\left(334\,800 \times \frac{10}{8}\right) - 310\,000}{310\,000} \times 100 = \frac{108\,500}{310\,000} \times 100 = 35\%$$

1.4 *Voltooi die eerste twee reëls van die Geprojekteerde Inkomstestaar vir Januarie 2018. Bereken ook die loonbedrag wat op die Geprojekteerde Inkomstestaar sal verskyn.*

Uittreksel uit die Geprojekteerde Inkomstestaar van Die Hardloopvoet vir Januarie 2018

	Januarie 2018
Verkope $397\,440 \times 100/80 \times 65/100$	322 920
Koste van verkope	(239 200)
Lone	57 600

1.5 *Die rente op die lening vir Januarie sal op R12 000 uitwerk. Bereken die kosprys van die huis.*

- $X \times \frac{10}{100} \times \frac{1}{12} = 12\,000$
- Dus $X = 1\,440\,000$
- $1\,440\,000 \times \frac{100}{90} = 1\,600\,000$

- 1.6 *Gee 'n voordeel van die trek na die huis toe.*
- Baie goedkoper: R65 000 huur teenoor R12 000 rente op lening.
 - Kan die tennisbane/swembad/vertrekke verhuur en meer geld maak.
 - Hulle sal nie meer boetes hoef te betaal as hulle nie op Sondag oop is nie.
- 1.7 *Gee 'n nadeel van die trek na die huis toe.*
Mense word na ander winkels in die winkelsentrum gelok en sal by Die Hardloopvoet verbyloop, dus is daar blootstelling aan meer mense.
- 1.8 *Bespreek twee dinge wat Robbie kan doen om klante aan te moedig om in Januarie na sy nuwe perseel toe te kom en sy skoene te koop.*
- Robbie kan na die hardloopklubs toe gaan en geskenkbewyse vir sy winkel in Januarie as pryse gee.
 - Robbie kan 'n groot uitverkoop/afslag in Januarie hê.
 - Hou 'n kompetisie by sy winkel in Januarie.
- 1.9 *Robbie is nie seker oor die beste manier om van die winkelsentrum na die huis te trek nie en hy is bekommerd dat bokse met skoene tydens die trek verlore sal raak. Bespreek twee dinge wat Robbie kan doen wanneer hy trek om te verseker dat die skoene nie verlore raak nie.*
- Plaas die klein skoenboksies in groter bokse en verseël dit.
 - Nommer die groot bokse sodat hy dit kan naspoor.
 - Kry 'n professionele verhuisingsmaatskappy om hom in 'n vragmotor te trek sodat daar net een vrag is.
 - Doen 'n voorraadtelling voor en na die trek.
 - Plaas sekere mense in beheer van sekere skoene sodat hulle daarvoor verantwoordelik is.
- 1.10 *Robbie het besluit dat aangesien hardloopskoene in die omgewing van R1 800 per paar kos, hy gaan begin om geskenkbewyse te verkoop, sodat selfs al kan 'n persoon dit nie bekostig om vir 'n vriend 'n paar skoene te koop nie, hy/sy 'n geskenkbewys kan gee om by te dra tot 'n paar skoene.*

Hy weet dat as iemand 'n geskenkbewys koop, "Bank, 'n bate" gedebiteer sal word, maar hy weet glad nie wat gekrediteer moet word nie. Dink aan watter rekening jy sal krediteer en skryf neer watter tipe rekening dit is, met 'n verduideliking van waarom dit hierdie tipe rekening (B/EB/L/inkomste of uitgawe) is.

Tipe rekening: Las

Verduideliking van tipe rekening: Dit is soos inkomste wat vooruit ontvang is. Die inkomste sal eers verdien word sodra 'n persoon die bewys gebruik om iets te koop.

VRAAG 2 VERSOENINGS

2.1 *Bereken die korrekte bedrag wat Roos Boetiek aan Judy verskuldig is.*

Foutiewe saldo	R12 250
Pienk aandrok	–1 800
Afleweringkoste	–900
Swart en wit rok (2 700 + 2 700)	–5 400
Tjek	–1 200
Korrekte saldo	2 950

2.2 *In watter brondokument sal Rosalie die korting vir die handsakke opteken?
Debietnota/Joernaalbewys*

2.3 *Gebruik die Debiteuregrootboekrekening om 'n ouderdomsontleding vir L Pike op te stel wat op sy rekeningstaat op 31 Oktober 2017 vertoon sal word.*

Huidig	30+ dae	60+ dae	90+ dae
860	$3\,420 - 1\,020 = 2\,400$	$990 - 75 = 915$	$2\,450 - 1\,225 - 1\,225 = 0$

2.4 *Vul die korrekte letter langs die nommer vir die meervoudigekeuse-vraag in.*

2.4.1	B
2.4.2	A
2.4.3	D
2.4.4	C

2.5 *Ontleed die transaksies vir Roos Boetiek onder die kolomopskrifte deur die bedrag onder die korrekte kolom neer te skryf.*

Voorbeeld:

Bankkoste van R234 verskyn op die Bankstaat van Roos Boetiek.

No.	Inskrywing in die Kontant-ontvangste-joernaal	Inskrywing in die Kontant-betalings-joernaal	Inskrywing in die Bank-versoeningstaat		Geen inskrywing nie
			Debiet-inskrywing	Krediet-inskrywing	
Vb.		R234			
2.5.1	R3 280				
2.5.2			R1 550		
2.5.3		R47			
2.5.4					R1 786
2.5.5			R607		
2.5.6		R900			

As daar meer as een inskrywing per lyntjie is dan geen punte

VRAAG 3 BTW

- 3.1 *Bereken die bedrag BTW wat Koffieland op 25 November 2017 aan SAID moet oorbetal vir die twee maande eindigende 31 Oktober 2017. **Toon alle bedrae wat jy moet bytel of aftrek om jou antwoord te verkry.***

$$\begin{aligned} &R12\,500 + 112\,000 + 35\,700 - 63\,700 - 4\,480 - 1\,680 \\ &+ 1\,120 - 1\,575 + 112 = 89\,997 (\checkmark) \end{aligned}$$

–1 vir berekening van BTW op salarisse en lone

- 3.2 *Koffieland ondervind kontantvloei probleme en het 'n oortrekking van R30 000. Pieter, die eienaar, het sy boekhouer gevra om nie die verkoop van koffieboonpakkies vir September en Oktober op te teken nie en dit eerder as verkope vir November op te teken. As jy die boekhouer was, verduidelik of jy hiertoe sal instem en waarom.*

Nee, dit is nie eties nie en sodra ek begin instem om dinge te doen wat nie eties is nie, sal ek dit moeilik vind om te weier om dit te doen as ek weer gevra word.

Dit is bedrog want dit is nie ware weergawe van die verkope van September en Oktober nie.

Nee want SAID sal die besigheid beboet omdat hulle nie elke tweede maand betaal nie wat die oortrokke rekening net sal verhoog.

Ja, aangesien ek steeds die BTW op 'n later stadium sal betaal en dit nie regtig veel verskil aan SAID gaan maak op die lang termyn nie en dit my werkgewer gelukkig sal hou.

- 3.3 *Koffieland het gedurende September 2017 'n faktuur vir R8 208, BTW ingesluit, van 'n verskaffer van koffiebone ontvang en opgeteken. Hulle is later deur SAID ingelig dat hierdie onderneming nie 'n geregistreerde BTW-ondernemer is nie. Verduidelik deur die bedrag te toon hoe dit die bedrag wat hulle aan SAID verskuldig is, sal beïnvloed.*

Verhoog bedrag aan SAID verskuldig met R1 008.

- 3.4 *Wat moet Koffieland doen om te verhoed dat hierdie situasie weer voorkom?*

Hulle moet kontroleer dat alle fakture die BTW-registrasienommer bevat van die onderneming by wie hulle koop.
Enige ander aanvaarbare antwoord.

VRAAG 4 MAATSKAPPY-ONTLEDING

- 4.1 4.1.1 *Warren Buffett het gesê dat dit belangrik is om in maatskappye met hoë winsgrense te belê.*

Bereken die bedryfswins op verkope vir 2016.

1,51%

- 4.1.2 *Verduidelik die gevaar daarvan om in 'n maatskappy met 'n lae winsgrens te belê.*

Indien 'n maatskappy lae winsgrense het en iets loop verkeerd, byvoorbeeld resessie of swak besluite, kan dit die wins wat hulle gemaak het, uitwis.

- 4.2 *Bespreek die **winsgewendheid** van RCL gedurende die jaar geëindig 30 Junie 2016 deur drie verskillende items te gee.*

- Verkope het toegeneem met 6,82%.
- Bedryfswins het egter gedaal met 73,96%.
- Of die bedryfswins op inkomste het met 4,69% gedaal.
- Die netto wins het met R635 362 (73,71%) gedaal.
- Of die netto wins op inkomste het met 2,77% gedaal.
- Alhoewel die verkope met 6,82% toegeneem het, het die netto wins op verkope met 2,77% gedaal. Dit beteken dat die bedryfsuitgawes baie meer toegeneem het as die verkope, wat tot die laer netto wins gelei het.
- Moet die bedryfsuitgawes noem om volpunte te verdien.

- 4.3 *Lees die artikel van Fin24. Noem twee kwessies wat die winsgewendheid van RCL in die 2017 finansiële jaar sal beïnvloed en verduidelik die effek wat dit op die wins sal hê.*

- Droogte – stoot die prys van mielies op.
- Koringinvoerbelasting – prys van beskuit en hondekos styg. (Koste van Epol en Ouma-beskuit styg.)
- Goedkoper invoere – kan nie hoender verkoop vir meer as wat dit kos nie = minder verkope.
- Afleggings – besnoei koste van arbeid – bedryfsuitgawes daal.
- OF Afleggings – betaal afleggingspakkette uit – bedryfsuitgawes neem toe.

1 punt per kwessie, 1 punt per effek.

- 4.4 *Bespreek een ander handelsnaam, afgesien van Rainbow en Farmer Brown Chicken, wat aan RCL Foods behoort wat negatief beïnvloed sal word deur die styging in die koringinvoerbelasting.*

Ouma-beskuit/Epol/Sunbake/Supreme Flours – enige produkte wat van koring gemaak word.

4.5 4.5.1 Bereken die **gemiddelde** aandeelhouersekwhiteit vir 2016.

$$\frac{226\,595\,000}{22\,659\,500\,000} \times 100 = 2,25$$

$$22\,659\,500\,000 \div 2,25 = 10\,070\,888\,890$$

4.5.2 Bereken die aandeelhouersekwhiteit vir 2016 indien die aandeelhouersekwhiteit vir 2015 R10 113 499 000 was.

$$\begin{array}{r} 10\,070\,888\,890 \times 2 = 20\,141\,777\,780 \\ - \quad 10\,113\,499\,000 \\ \hline 10\,028\,278\,780 \end{array}$$

4.5.3 Gee twee redes wat kon veroorsaak dat die ekwhiteit van die vorige jaar af gedaal het.

- Deel meer dividende uit as wins. → Sal behoue inkomste verminder.
- Kan 'n verlies vir die jaar maak.
- Terugkoop van aandele.

4.6 Verduidelik waarom die verhandelende aandeelprys baie meer volatiel is as die NBW. (Wat laat die aandeelprys baie meer as die NBW op- en afskiet?)
Die publiek se mening. Die NBW word gebaseer op die boekwaarde van die bates, wat vasgestel is, terwyl die aandeelprys gebaseer word op veranderinge in die vraag en aanbod van die aandeel.

4.7 4.7.1 Waarom wil die Raad voortgaan om dividende te betaal selfs al is hul winsgewendheid swak?

Wil nie die beleggers afskrik deur die dividende te stop nie.

4.7.2 Hoe kon die maatskappy 'n finale dividend verklaar selfs al was sy winsgewendheid swak?

Deur gebruik te maak van die behoue inkomste.

4.8 4.8.1 *Bereken die bedryfslaste op 30 Junie 2016.*
 $R8\ 302\ 728 / 1,64 = R5\ 062\ 639\ 0240$

4.8.2 *Besprek hoe drie van die bedryfsbates die **likiditeitsverhoudings** in 2016 beïnvloed het en verduidelik dan wat tot die **daling in die bedryfsverhouding** van 2015 tot 2016 sou gelei het.*

Impak op likiditeit

- Die voorraad en biologiese bates het met R242 421 000 toegeneem. Dit sou 'n toename in die bedryfsverhouding veroorsaak het. Die biologiese bates het met R63 235 000 toegeneem. Hierdie toename sou ook die bedryfsverhouding verhoog het.
- Die handels- en ander betaalbare bedrae het met R769 734 000 toegeneem. Dit is deels omdat die debiteure-invorderingstydperk van 49 dae tot 58 dae toegeneem het. Dit sou veroorsaak het dat beide die bedryfsverhouding en die vuurproefverhouding toeneem.
- Die kontant en kontantekwivalente het met R171 689 000 gedaal. Dit sou veroorsaak het dat die vuurproefverhouding sowel as die bedryfsverhouding daal.
- Die toename in belasting ontvangbaar sou 'n toename in die bedryfsverhouding en vuurproefverhouding tot gevolg gehad het.

Die oorsaak van die daling in die bedryfsverhouding

- Die kontant en kontantekwivalente het nie genoeg afgeneem om die daling in die bedryfsverhouding te veroorsaak nie, aangesien daar 'n algehele toename in die bedryfsbates was. Dit beteken dat die bedryfslaste selfs meer toegeneem het as die bedryfsbates, wat die verhouding laat daal het.

4.9 *Bestudeer die uittreksel uit die volhoubaarheidsverslag en beantwoord dan die volgende vrae:*

4.9.1 *Wat is die rede waarom RCL Foods besorg is oor die gemeenskap?*

- King-kode
- Korporatiewe regering
- Verantwoordelike burgerskap

4.9.2 *As jy een KSV-program moet voorstel wat RCL Foods moet implementeer wat in ooreenstemming is met hul kernwaardes, wat sal dit wees?*

- Enige program wat honger mense voed.
- 'n Program wat mense leer om hul eie kos te kweek/verbou.

Totaal: 100 punte